

2/1940

ANUL XVII

Februarie 1940

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA Nr. 12238 No. 2

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU,
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

R. Roman

S U M A R:

<i>Pastorală de anul nou 1940</i>	. † Gherontie
<i>Cuvântare</i>	. † Gherontie
<i>La Intâmpinarea Domnului</i>	. Al. P. Nicorești
<i>Inscripția dela Napoca</i>	. Dr. I. Dinu
<i>Credința in luptă cu necredința</i>	. Referent
<i>Misionare-realizări, cercuri pastorale</i>	. R.
<i>Partea oficială, circulări</i>	. *
<i>Recenzii, Alte flori creștine</i>	. R.
<i>Informațiuni</i>	. R.
<i>Donații</i>	.

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

**Scrisoare pastorală
de Anul Nou 1940****† GHERONTIE**

din mila lui Dumnezeu, smeritul Episcop al Eparhiei Constanța, vechiului Tomis și Durostorului, tuturor fiilor săi duhovnicești — cler și popor —, har vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos; iar dela smerenia noastră arhieresci binecuvântări.

Iubiților,

Ne-a ajutat Dumnezeu să petrecem, cu voieșie și sănătate, sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. În aceste zile de bucurie duhovnicească, ne-am îmbrăcat trupul cu haine curate, iar sufletul l-am înveșmântat în mantia albă a bucuriilor cerești și a cuvioșiei creștine. În sfintele zile ale Crăciunului, am petrecut cu voi în duh; v'am petrecut cu ochii gândului meu de păstor sufletec, căruia îi este grijă de oile turmei sale duhovnicești, până la ușa bisericii; am pășit ca voi în fața Sf. Altar și v'am văzut, când ați împreunat mâinile în semn de rugă înaintea sfintelor icoane; m'am bucurat de bucuria voastră și m'am întristat adânc de întristarea voastră.

Inima mea a tresălit de bucurie în deosebi, când

la ieșirea din sfântul lăcaș de închinăciune, v'am zărit pe toți veseli, cu privire bărbătească și pași siguri. V'am cetit pe fețe: curaj neînfricat, bărbăție stăpânită, voință neșovăelnică de a înfrunta și birui toate necazurile, toate suferințele, toate durerile vieții și ale ceasului de față. Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului au fost pentru toți prilej de recreare trupească și întărire sufletească.

Iubiților,

După zilele de frățească petrecere ale Crăciunului, iață-ne și în pragul unui nou an. Inceputul acestui An nou ne îmbie nu numai la pământească înveselire, ci ne dă ocaziune să cugetăm și la rosturile mai înalte ale vieții voastre.

Față de veșnicia lui Dumnezeu trăirea noastră pământească este ca un strop de apă în întinscarea oceanelor.

Timpuî, ca toate în lumea aceasta, stă în mâna Atotputernicului Creator, viața noastră omenească se topește în viața fără început și fără sfârșit a lui Dumnezeu. Vremea, această măsurătoare neostenită a tuturor veacurilor și tovarășe neîmbătrânită a întregii istorii omenești, se cade să fie prețuită de noi creștinii în lumina dumnezeieștei învățături a Mântuitorului nostru Iisus Christos. «Ca fiii luminii să umblăm, — după cuvântul Apostolului —, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt» (Efes. 5, 9 și 16). Ca creștini, cu evangheliceștile învățături în suflet, se cuvine să întrebuițăm timpul, nu în deșertăciunile trecătoare ale vieții, ci întru roada cea spre folos a faptelor celor nepieritoare.

La capătul anului 1939, se cade să ne întrebăm: ce am făcut rău sau ce am făcut bun, timp de 365 zile? Săvârșit-am în acest răstimp, faptele bunei credințe sau fost-am, după purtare, la fel cu smochinul cel neroditor din Evanghelie? De suntem în fragedă vârstă: fost-am copii ascultători, cu gândul la carte, sau ne-am pierdut vremea în tovărășia celor răi, fă-

Tomis

când multă supărare părinților; de suntem fete tinere sau adolescenți; dus-am la bun sfârșit lucrul cel bun al mâinilor și minții noastre, sau petrecut-am întru deșertăciune, în jocuri de minge obositoare ori în zadarnice dănuiri, după înfățișarea cea păgânească și sălbatică a Negrilor din întinsul Africei; de suntem soț și soție: trăit-am viață de adevărați creștini, sau petrecut-am vremea întru cele ale pierzării; de suntem cu părul albit de o înaintată vârstă; ne-am făcut socotelile cele bune ale trecutului nostru, sau ne-am lăsat, acum spre capătul vieții, în voia unei trăiri lipsită de rodnică duhovnicească? Să ne cercetăm cu toții cutele tainice ale conștiinței noastre de creștini și să întâmpinăm cu haină nouă anul, care începe.

Iubiților,

Anul nou 1940 este un an de încercări, de ispite și de curse. Stihiile cele rele și protivnice duhului păcii sunt în cumplită deslănțuire. Un sălbatec și sângeros războiu s'a abătut asupra celor mai civilizate popoare ale bătrânei Europe. Duhul cel rău și nimicitor al războiului a cuprins cinci din cele mai alese neamuri ale Europei și bântue de mai multă vreme în răsăritul îndepărtat al Asiei. În mijlocul acestei învălmășeli, poporul nostru românesc are un rost de pace și bună înțelegere. Purtarea neamului nostru, în fața cruntei încleștări a zilelor de față, rămâne o purtare împăciuitoare și „bună“, după cuvântul Scripturii. «Să aveți o purtare bună în mijlocul neamurilor, pentruca, cei ce vă vorbesc de rău, ca pe niște făcători de rele, să vadă faptele voastre bune și să slăvească pe Dumnezeu, în ziua în care El îi va cerceta!» glăsuște Sf. Apostol Petru în întâia sa scrisoare duhovnicească (I Petru 2, 12) și noi, Românii, popor creștin cu temeinică credință în Dumnezeuul îndurărilor și al păcii, trebuie să ne potrivim purtarea noastră față de împrejurările grele, prin cari omenirea trece, după aceste prea înțelepte sfaturi ale Cărții Sfinte. Suntem un popor pașnic, nu avem nimic de cerut dela alții

după cum a spus de curând prea iubitul nostru Suveran, M. S. Regele Carol II-lea, dar pacea noastră trebuie să fie o pace organizată.

Datoria cea mai mare a ceasului de față a tuturor Românilor din cuprinsul țării este : să ajutăm Patria, să ne ajutăm neamul cu toate puterile noastre ! Apostolia ceasului de față, pentru toți Românii, este o apostolie a faptei, nu a vorbelor deșarte. În timp ce noi, cei de acasă, petrecem în sânul familiilor și în căldura căminului nostru, aceste zile de sfântă sărbătoare, viteji ostași ai țării stau de veghe la hotare. Ei trebuie să fie ținta tuturor preocupărilor noastre de acum, pentru ei toate sacrificiile, pentru ei toate jertfele noastre !

Pentru a câștiga și păstra bune prietenii, pentru a se face respectată, Țara noastră are nevoie de o armată bine instruită și bine echipată. Statul singur nu poate face față tuturor nevoilor de desăvârșită organizare a scumpei noastre armate. Se cere ca și noi să jertfim din avutul nostru pentru buna ei înzestrare. Pildă vie de adâncă dragoste pentru oastea română, ne-o dă M. S. Regele Carol al II-lea, care, în zilele Crăciunului, s'a lipsit pe Sine de liniștea, la care are dreptul orice creștin în aceste sărbătorești clipe, și a coborât în mijlocul solcășilor dela hotare, îmbărbătându-i și însuflețindu-i cu Augustul Său exemplu. Ca păstor de suflete, ca îndrumător de conștiințe creștine, am rânduit ca întregul cler: preoți și cântăreți, precum și toți funcționarii bisericești, din cuprinsul celor patru județe ale Eparhiei Constanța, să subscrie cu toată inima, ca dar de Crăciun, leafa pe o lună pentru înzestrarea iubitei și vitezei noastre armate. Biserica cu preoții săi a fost întotdeauna, după învățătură cea trăitoare în Duh a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, cea dintâi la datorie, când a fost vorba de jertfă pentru Patrie.

Iubiții mei fii duhovnicești,

Biserica a dat exemplu prin preoții săi, dar nu-i

de ajuns. Eu vă îndemn și vă pretind tuturor, pentru ușurarea grelei sarcini a ceasului de față, să jertfiți cu toții din avutul vostru pentru armată, subscriind cât mai mult la noul împrumut de înzestrare al oștirii. Apelez, mai întâi, la voi cei înstăriți, cei cu prisosuri multe de avuție! Rupeți, voi cei bogați, baerele pungilor doldora de galbeni și dăruiți cu toată inima pentru salvarea Patriei! La ce folos bogățiile voastre, dacă nu veți jertfi pentru a le păstra și înmulți apoi, în cadrul unei neștirbite demnități și desăvârșite libertăți naționale? La ce folos avutul vostru, dacă nu dați acum, când Țara este la strâmtoare, pildă de renunțare la cele legate de interesele voastre particulare și de sacrificiu pentru binele obștesc? Bogăția în sine nu este un scop al vieții, ci un mijloc. Faceți din ea, în aceste ceasuri grele, unealtă de înălțare a Patriei și de consolidare a binelui obștesc, a Națiunii!

Dăruiți și voi, cei de mijloc și cei săraci, din prisosul vostru, sau rupeți din pâinea cea de toate zilele și dați o parte pentru ostașii de pe zonă. Ochii tuturor să fie la trebuințele celor de pe zonă! Dându-le lor, ne dăm nouă; îmbunătățind situația lor ne-o îmbunătățim pe a noastră; întărind brațul lor, ni-l păstrăm sănătos pe al nostru. Salvarea Patriei, prin toate mijloacele noastre, iată datoria cea mare a ceasului de față!

Dar mai este ceva: Să nu uitați, iubitorilor, nici armata cea de acasă a familiilor celor concentrați pentru apărarea granițelor. Soldatul dela frontieră trebuie să aibă moralul ridicat și aceasta nu este cu puțință, decât dacă el știe că cei de acasă ai săi, soție și copii, nu duc lipsă de nimic. De aceea, pe lângă cece s'a făcut până acum de Autorități, îndatoroz pe toți cucernicii preoți, ai Eparhiei mele, să organizeze de îndată, în parohiile lor, comitete de ajutorarea familiilor sărace ale celor concentrați. La fapta de milă creștină a acestor comitete, rog să se alăture toți bunii creștini.

Dorindu-vă tuturor fericire și pace, de începutul

noului an, rog pe bunui Dumnezeu să vă binecuvân-
teze pașii și gândurile întru toate cele bune. Amin

Al vostru de tot binele doritor, 1)

† GHERONTIE

Episcop

No. 8571 | 939

Cucericii preoți vor ceti această scrisoare în Biserică, la 1 și 7 Ianuarie.

Cuvântare

SIRE,

Mai alaltăeri la Oradea, ieri în plin praznic al Nașterii Doamnei, la Cluj, însoțit de Augustul Vostru Fiu Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia, Majestatea Voastră își inspectează oastea de pe zonă, și prăznuiește cot la cot cu soldatul român, Crăciunul strămoșesc.

Majestatea Voastră ne-ați dat tuturor pildă vie de adâncă dragoste pentru oastea română, când, în zilele Crăciunului, V'ați lipsit de liniștea la care are dreptul orice creștin în astfel de sărbătorești clipe și ați coborât în mijlocul soldaților dela hotare, îmbărbătându-i și însuflețindu-i cu Augustul Vostru exemplu.

Mâncând din blidul soldatului și bând din gamela lui, Majestatea Voastră i-a arătat camaraderie, l-a pregătit pentru apărarea integrității României Mari, clironomie scumpă, pe care V'a lăsat-o nemuritorul Vostru Părinte și al nostru Rege, Marele Ferdinand I.

Astăzi, la noi, în colțul de Răsărit al stăpânirii lui Mircea cel Bătrân, la Marea cea Mare, clironomie scumpă, revendicată cu sabia de primul nostru Rege Carol I, făuritorul României Moderne, Majestatea Voastră ni face și nouă praznic de veselie pentru Sfintele sărbători ale Crăciunului și Anului Nou.

Biserica Sf. Apostol Andrei, din Dobrogea, Vă
întâmpină, Sire, cu cântările ei pentru Dumnezeu Păcii,
Tatăl îndurărilor :

„Vino spre cântarea robilor tăi, o bunule Rege
smerind a vrăjmaşului înălţata sprinceană“.

Să trăiţi Sire,

Trăiască-Ni scumpul Vlăstar Regal Marele Voevod
Mihai,

Trăiască Dinastia Română,

Trăiască armata şi Patria noastră, în veci!

Sănătate!

EPISCOP,
† GHERONTIE

„DE ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI“

FEBRUARIE, LUNA A RECULEGERE

de Al. Panaite Nicoreşti

Viaţa noastră, întocmai ca o marc, ne face să plutească su-
fetele prin talazurile ei, până când de odată ne pomenim din-
do în lumea veşniciei.

Şi marea vieţii noastre nu este liniştită. Noianul ispitelor,
sbesc din toate părţile şi ridică valuri tot mai furioase, mai a-
meninţătoare. Barca sufletelor noastre, pluteşte tot mai greu.

O! De câte ori nu este atrasă în curentul ispitelor, ame-
ninţată cu scufundarea! De câte ori nu este în primejdie!

Ce ar fi dacă, în mijlocul nostru nu s-ar afla Sfânta Bise-
rică, inspiratoare de nădejdi şi veşnicii unşi ai Sfântului Duh,
—Preoţii,— Medicii vindecători, ai sufletelor rănite? Biserica, ca
şi cea mai duioasă mamă, veghează neconţinut şi îngrijeşte de
corăbiile sufletelor noastre, spre a nu fi înghiţite de valuri. Şi
pentru a ne lumina calea, ne pune înainte la distanţe nu tocmai
mari, nişte făclii, unele mai luminoase decât altele, cari să ne
scoată din întunericul, unor valuri furioase şi să ne îndrepte
spre fericirea veşnică. Aceste făclii luminoase sunt sărbătorile,
dintre cari, una plină din toată frumuseţea spirituală, — este:
„**Întâmpinarea Domnului**“.

Cu vr'e 283 de ani înainte de Naşterea lui Hristos, Ptol-

meu, împăratul de pe atunci, dăduse poruncă la 70 mari învățați ai poporului iudaic să traducă cărțile sfinte din limba ebraică, în limba greacă. Și spre încredințare, că ei vor spune adevărul, i-a pus să lucreze pe liecare în câte o cameră.

Între acești 70 a fost și dreptul Simion. Dânsul ajungând, cu traducerea la cuvintele Proorocului Isaia: „Iată fecioara în pântec va lua și va naște fiu și va chema numele lui Emanuel, ce se zice Hristos“ (Cap. VII, 14). Deși era drept credicios s-a îndoit de cuprinsul aceluia text și s-a întrebât în sine: „Nu se poate așa ceva... Și a voit chiar să le șteargă. La această cruntă îndoială,— pe care și noi o întâlnim des chiar în zilele noastre, dreptul Simion, fu întâmpinat de un glas nevăzut, care îi vorbi: „Nu vei vedea moartea până nu vei vedea și nu vei lua în brațe, pe cel ce se va naște din Fecioară“.

Și au trecut de atunci ani mulți. Dreptul Simion, îmbătrânea și aproape nu-și mai putea duce, povara anilor de viață.

Ceace este scris, a trebuit să se întâmple.

La 40 zile, de la nașterea Fiului mântuitor, conform legii Bisericești, după atunci, Fecioara Maria se duse la Biserică în Ierusalim, ca să se curățe, iar pe Pruncul Sfânt, să-l închine Bisericeii.

De față la slujbă era și Dreptul Simion,—care printr'o inspirație divină, alergă întru întâmpinarea Fiului și ridicându-și ochii spre cer zise cu bucurie: „Acum liberează stăpâne, pe robul Tău în pace, căci văzură ochii mei mântuirea ta, care ai gătit-o înaintea feții tuturor popoarelor. Lumină spre descoperirea neamurilor și mărirea poporului Tău“.

Iată dar, marele exemplu de luat, în abaterile noastre, în așa zisa slăbiciune sufletească, din care ne putem adăpa și lua model.

În adevăr Sft. Scriptură, este legea sufletului nostru. Ea este scrisă sub inspirația Duhului Sfânt de Prooroci și Apostoli —chemați—și totuși textul ei, nu este cuvântul omului, ci litera de foc a lui Dumnezeu. Ni s-a pus la îndemână Sfânta Scriptură, cu rețele ei vindecătoare de holi sufletești, pentruca astfel, să putem lupta cu valorile vieții, să ne întărim și să rezistăm, până la trecerea în viața viitoare, cea eternă.

Dreptul Simion, cum ne mai spune și Sfânta Evanghelie a zilei, a fost bun și temător de Dumnezeu, dar îndoindu-se de înțeleșul, numai al acelor cuvinte, ale legii vechi, a fost pedepsit, să suferi povara anilor, până se va convinge, că textul Sft. Scripturi, nu era vorbă goală. Trebuie să se țină minte că: „La Dumnezeu totul este cu puțință“.

Și, câtă smerenie, și câtă cucernicie, găsim în cele două exemple: Pe de o parte Maica Fecioară, scutită de păcatul în sine Iumesc, și mai curată decât cerurile. vine să se curățe ca orice femeie, după 40 zile de la nașterea Fiului, în Biserică. iar

pe de altă parte Fiul, să se închine Bisericei, pe care El mai apoi, a transformat-o și venise pentru slăvirea ei, în lume.

Pe noi, ne preocupă mai mult decât oricât, astăzi, fastul mândriei în sine păcatul cel mare al tuturor. Și odată cu acesta, uităm de suflet, uităm de îndatoririle ce avem, uităm, că avem o ață chemare în lume. că n'am venit la lumina zilei pentru fericire și pentru suferință, ca să cunoaștem fericirea, fără însă a o stăpâni. Cine crede altfel, se înșeală. Așa dar prin suferință ja fericire. Acesta este tonul vieții, și omului chemat în grădina planetei noastre.

Și cum luna aceasta a lui Februarie, este o lună de asprime a iernei și menită a duce răscoliri de suflete, pentru trezirea lor, în spre ajunul primăverii, la o viață nouă, mai curată și mai apropiată de Dumnezeu, mă voi osteni a da mai jos pentru cei, ce se vor grăbi a li mai de timpuriu, în preajma grădinei tatălui ceresc, — rețeta de mai jos,— ce am cules-o din scrierile Bisericei noastre.

Iată-o :

REȚETĂ

Tămăduitoare pentru suflet

10	drumuri de	Credință,
72	" "	Dragoste,
8	" "	Răbdare,
16	" "	Frică de Dumnezeu,
18	" "	Nădejde.

„Aceste cinci feluri de medicamente, să le ia de la farmacia **Atot-Țitorului**“, să le piseze în piua supunerii, să le ciarmă cu sita Cunoștinței de Dumnezeu, și muștrărei de cuget, să le fiarbă în oala umilinței, cu apa uitărei, să le amestece cu lingura chibzuinței, să le strecoare prin pânza de judecata cunoștinței și să le soarbă cu paharul mulțumirii.

Pe urmă să-și aștearnă salteaua virtuții cu cearșeaful bunelor moravuri și să se acopere cu plapoma smereniei, având perina prevederii; și după ce va scoate nădușeala răului prin nevoința, să se ștergă cu prosopul liniștii și pe urmă să se îmbrace bine cu hainele bunei virtuți,

Și ca să fie deplin sănătos, să sape rădăcini duhovnicești să adune frunzele răbdărei, să culeagă florile smereniei, să strângă sămânța blândetei și ramurele desei rugăciuni; toate acestea uscându-le prin înfrânarea postului (desigur care va veni și a celor de Mercuri și Vineri), să-le mărunț cu cuțitul cugetelor bune, pune-le în oala muștrărei, toarnă apa lacrimelor, acoperi-le cu pânza umilinței și înfășurându-le cu firul mulțumirii, ațâță focul dragostei și le serbe cu supunerea ascultărei.

Apoi turnându-le în vasul bunei înțelegeri, să bei, având credință bună, neîndoită, păzind și dieta adevăratei mărturisiri. Toate aceste fapte, fac drum ușor și neted, spre ușa milostivirei Tatălui Ceresc.

In viitor, despre Biserici.

AJ. Panaite Nicorești

INȘCRIPTIA de la NAPOCA

O punere la punct

Tratate universitare, editate ori rămase numai în cursuri litografiate de studenți, cași nevinovate manuale de Istorie a încreștinării noastre, rețin și fac mare caz — ca vetustă vestigie a unui creștinism preconstantinian, în Dacia Traiană — de o inscripție latinească, găsită lângă Napoca (Cluj), încrustată într'un sarcofag din peatră. Care, însă, n'a fost niciodată cercetată „de visu“ ori măcar văzută de vreun cercetător român. Pentru motivul că nu i se mai știe de urmă, încă din anul 1500, când ar fi fost descoperită de umanistul Mezertius, care a lăsat-o citată, într'unul din manuscrisele lui.

Unele detalii asupra ei a lăsat ucenicul și urmașul lui Mezertius, un anume Lazius, mort în 1565.

Unii autori apuseni — neinteresati în cauză — repudiază acest monument, ca creștin; — alții merg pân' a-i pune la 'ndoială însăși existența, fie în totul, fie numai în ce privește monogramul „creștin“, cu care ei s'ar fi 'nchciat...

Iată-i textul, reconstituit cu destulă verosimilitate:

Dis Manibus. Aurelia Marina vixit annis XVII.

Aurelius Marinianus filius ejus vixit anno I mensibus IIII.
Aurelius Babus Veteranus pater posuit.

Adică: Zeilor Mani. Aurelia Marina a trăit 17 ani.

Aurelius Marinianus, fiul ei, a trăit un an și 4 luni. Aurelius Babus, tatăl, a așezat (sarcofagul)

Inițialele încercuțite, prinse între două diametre întretăiate, sunt, cum se vede, obișnuitele și în păgânism: „sit tibi terra levis“, cu însemnața „țieți țărâna ușoară“...

Diferitele manuscrite de după Mezertius — cu deosebire, manuscritele Accursius și Vindebonensis — cași „Corpus Inscriptionum Latinarum“, reproduc inscripția așa cum o redau aici și cum se găsește, între alții, și în Pârvan (Contribuțiuni epigrafice la Istoria creștinismului daco-român) — Simion Reli (Istoria Bisericii Române, vol. I), — Jacques Zeiller (Les origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'empire romain“ ed. 1918), etc.

Personal, cred că nu s'ar putea, valabil, pune la n'doială : nici existența inscripției — nici a sarcofagului, pe care ea ar fi fost încrustată — nici autenticitatea monogramului, N'ar fi avut nimeni, niciun fel de motiv, nici să inventeze, nici să mistifice mai ales, acum, iată, 400 ani, când Mezertius va fi făcut istorica lui descoperire, lângă Clujul maghiar)...

Ceiace mi se pare că trebuie contestat este :

Vechimea acestui monument, pretins a aparține anului 270....

Creștinismul inscripțiunii reconstituită...

Innainte de dezvoltarea tezei mele, nu-i fără de folos o repede filmare a susținerilor tratatelor, cursurilor și manualelor despre care am amintit la începutul acestei sumare expuneri.

Se susține, mai întâiu, că sarcofagul cu pricina ar fi conținut și oase, vase de lut, etc. — fără să se stăruiască (din lipsă de indicii, desigur) nici asupra poziției acestei vestigii funerare, nici asupra ținutei presupusului cadavru din lăuntru lui, nici asupra poziției și rostului preținșelor vase și obiecte de lut, — pe care nimeni nu le-a cercetat „de visu“ și nimeni nu le-a văzut, afară de Mezertius, care nu spune nici un cuvânt lămuritor...

Se mai susține că formula păgână, D. M., cu monogramul creștin ar fi fost frecventă și 'n veacul III — inițialele S. T. T. ar fi fost de exclusivitate creștină — iar crucea circumscrisă 'n cerc ar fi fost în uzul creștinilor și 'nainte de Constantin cel Mare. Aurelia Mariana și fiul ei Aurelius Marinianus ar fi — după cognomenul Marinus — de origine orientală, chiar siriană. De aci, pentrucă Siria ar fi fost încreștinată încă din veacul I (unele călătorii misionare ale Apostolului Pavel au fost inițiate și au avut terminus quo, capitala siriană, Damasc) și pentrucă mulți coloniști traiani și postraiani ar fi fost originari din Siria, atât bătrânul Babus, cât și cei doi locatari ai sarcofagului ar fi fost, necesarmente creștini. De unde concluzia, logică și ea, că 'n Dacia Traiana, am fi avut un creștinism daco-roman, atestat arheologiceste pentru jumătatea veacului III.... O asemenea concluzie ar mai fi fortificată, zice-se, prin împrejurarea că, în Napoca, se constată existența a două mari corporațiuni religioase de orientali, una din provincia romană Asia Proconsulară — alta din Galatia, amândouă de administrație romană și de cultură eleno-latină....

Că Aurelius Babus veteranus Pater s'ar fi datat la afixarea publică a unui creștinism, într'o vreme când Evanghelia era

prohibită și cultivarea ei sancționată aspru, s'ar justifica prin disperarea lui, produsă de moartea bruscă a celor mai iubiți ai familiei sale.... N'ar fi exclus, se mai adaogă, ca să-și li căutat chiar o sancționare supremă, în grozavele lui suferinți; — mai ales că, dacă-ar li trecut și rămas, ca soldat, și prin Iliricum, ar li fost martor ocular și auricular la multe persecuțiuni și muce-nicii....

Apoi, „monogramul nu poate li mai vechiu decât veacul III (cașicum s'ar li putut da, altfel, inscripției, o dată și mai veche); — în prima jumătate a veacului III, sub oblânduirea împăraților Alexandru Sever (sirian, 205-235) și Filip Arabul (arab, 244-249), autoritățile ar li fost mult tolerante față de mișcarea creștină, împărații înșiși fiind acuzați de creștinism; — tatăl lui Filip se numia el însuși, Marinus; — și, în sfârșit, îndrăzneli ca a lui s'ar mai li produs, istoricește verificate, și aiurea, în acelaș răstimp...

Asupra vechimii.

Mi se pare riscantă — chiar inadmisibilă științificește — propunerea vreunui veac, oricare, preconstantinian. Și, iată de ce: Sarcophagele sunt, cum se știe, de origine păgână — provenind, pare-se, din Egipt, unde 's semnalate din cea mai adâncă anticitate. În lumea romană, au apărut destul de târziu — devenind mai frecvente abia în timpul împăraților antonini (69-305). Creștinii nu le-au folosit delă 'nceput; — și când le-au acceptat, au făcut-o numai cu mult tact și cu meditată prudență, un sarcofag era un obiect de lux și mult costisitor pentru pungile mulțimilor creștine, de stare economică în general modestă, chiar penurică. Obișnuite erau, cum nu se poate contesta, nișele, săpate 'n stânci. Și apoi, chiar în cazurile rarissime, în care se folosiau sarcophage veritabile, nu se obișnuiau sculpturi, și cu atât mai mult, inscripțiuni și manifestări artistice vădit creștine.

Din peste 500 inscripțiuni, din cele dintâi veacuri, (atâtea s'au putut, aproximativ, număra) numai 18 sunt încrustate 'n sarcophage. Și, din aceste 18, numai 4 sunt verificate preconstantiniene. (A noastră nu-i numărată, neliind cunoscută de Jean Babbist de Rossi care a făcut numărătoarea.)

Mai mult. Chiar aceste patru inscripțiuni creștine dinnainte de 313 sunt arătate ori închenarate nu cu niscai semne ori cel puțin simboluri creștine — ci 'n înfrumusețate cu ornamentațiuni leit păgâne: genii — zăvozi — scene pastorale — scene de vânătoare etc. etc.

Cel mai vechiu sarcofag de exclusivitate creștină și de dată certă, pe care se indentifică sculpturi neîndoelnic creștine s'a descoperit în cimitirul Sfinților Petru și Marcelin, în Roma. El reprezintă Nașterea lui Iisus, în preajma căreia se încrustează un bou și un măgar. Datează cu precizie din anul 343 — deci, jumătatea veacului IV...

Săparea însăși — înaintea de Edictul Milan (313) — vreau embleme creștine, etc. ar fi fost extrem de primejdioasă, nu numai pentru singuratecii creștini-clienți, dar și pentru atelierile de sculptură și patronii lor, cari s'ar fi expus — prin executarea unor asemenea comenzi — celor mai aspre sancțiuni. Deaceia, cum — cu dreptate — constată de Rossi, savantul archeolog creștin, formarea unei școli creștine de artă sculaturală n'a putut fi nici concepută, necum realizată, înainte de sfârșitul persecuțiilor — adică înainte de 313...

...— „Puisque la sculpture, mai ädaogă De Rossi, en règle générale, ne devient pas un art chrétien avant le IV-e siècle on peut avec sécurité attribuer aux IV-e siècle la plupart des sarcophages sur lesquels on trouve sculptés des sujets distinctement chrétiens“ ... (Roma sutterranea, ed. fr. pag. 435).

Ne putem valabil întreba, după toate acestea :

a. — Poate fi admisibil uzul de sarcofage creștine, în Dacia Traiană, într'o vreme când el nu-i valabil identifică nici în restul imperiului și la Roma?...

b. — Poate fi admisibilă o inscripție „creștină“, într'un mediu încă păgân și de acută legislație antievangelică, cum era cazul ținuturilor ardelene, prea de curând alipite Romei?...

c. — Se poate accepta, științificește, creștinismul familiei Babus Veteranus, pe simplele conjecturi, chiar ingenios concepute, pe care le enumără tratatele și manualele amintite la 'nceputul acestei expuneri?...

— Acum, asupra monogramului — „creștin“ !

Monogramul creștin, de...„cruce greacă“... (cruce greacă, cu brațele întretăiate, egale, cum apare forma obținută prin întretăierea celor două diametre 'n cerc) — cași monogramul de...cruce latină“... (crucea latină, în care brațul perpendicular este mai lung decât cei orizontal, cum apare crucea noastră, dacă evităm cercul)— este științificește, neîndoelnic postconstantinian, deci cel mult de veacul IV...

Să ne lămurim.

Cum am constatat în recenta mea lucrare, „Contribuțiuni la monografia Sfintei Cruci“— (ed. 1939—Constanța, nu-i absolut sigur că crucea va fi fost adorată ori venerată înainte de Constantin cel Mare... Fie teama de legislația persecutorie, fie evitarea evocării dureroasei tragedii depe Golgota, fie eventual, alte cauze contribuiseră numai la inventarea și evocarea diferitelor simbole, care redau o cruce disimulată, nesigur adorată ori venerată...

Avocatul păgân, Cecilius, răspundea — în opera, „Octavius“, a lui Minuciu Felix (finele sec. II și începutului sec. III) textual: —„nu mai este timpul să adorăm, ci să purtăm crucile“... ca să primiască replica amicalului și conlocotorului său, Octavius,„—Nici nu venerăm, nici nu adorăm crucile“...

Cu toate că închinarea, adică semnul cruciar pe piept, era

destul de obișnuită, în mai toate principalele acțiuni din viață. În tot răstimpul preconstantinian, nu se identifică decât numai arareori și numai cruci disimulate: fie în forma literii T, fie în formă de jug, fie 'n pasări zburând, în oameni cu brațele întinse, în catarge întretăiate de bare transversale, etc...

„Crucea latină“ nu există, pur și simplu, preconstantinian... Iar „crucea greacă“ se identifică, înainte de Edictul dela Milan numai o singură dată: în veacul III, într'o catacombă romană... Dacă nu cumva are numai vreun rol ornamental, și-atunci...

Rost monogramatic, preconstantinian, va fi avut numai așa zisa „crucea decusată“ în — forma literii X — ceea ce nu-i cazul, monogramului napocan... Cum nu-i nici cazul așa zisei „crucea gammata“, în forma svasticii, de rost preconstantinian numai ornamental... Numai după lupta biruitoare dela Pons Milvius, din 312, când Constantin cel Mare a învins, prin cruce (in hoc signo vinces) pe adversarul său Maxențiu, au început și răspândirile crucii, în multiplele ei forme, între care și cele două (greacă și latină) din inscripția ardeleană...

O cruce circumscrisă 'ntr'un cerc, de perfectă identitate cu crucea monogramului napocan, descoperită pe pedestalul coloanei constantinopolitane a lui Arcadius aparține veacului V... (anul precis, 4. Alte monumente asemănătoare sunt, toate, post-constantiniene...

Intr'un studiu de extensiune, ele s'ar putea indica și reproduce De Rossi însuși afirmă că... „les premiers chrétiens s'abstinrent de représenter la croix sur leurs monuments“... și că... „il est presque sans exemple qu'elle apparaisse sans déguisement sur un monument antérieur à Constantin“...

„La croix grecque ou latine ne fut ouvertement représentés sur les monuments chrétiens qu'à partir de V-e siècle“... Roma sotterranea — de. fr. pag. 338)

În ce privește *chrismă* propriu zisă (adică monogramul numelui Iisus Christos, format în verticala terminată 'n vârf cu litera P. și întretăiată cu orizontala scurtă dedeasupra cercului) — care forma inițialele Iisus Hristos, neglijarea datelor arheologice în interpretarea tradițională a monumentului clujean — apare și mai surprinzătoare. Nu voi face caz, în această delicată problemă, nici de faptul, câștigat științei, că *chrismele's* de origine străveche și că, în timp, chiar o *crismă* identică cu a noastră, a putut avea multe și variate însemnări, după timp și loc, nici de afirmațiunea, negratuită totuși, a unui Fortunio Liceti, că până'n Edictul dela Milan, creștinii n'ar fi avut și n'ar fi făcut uz de nicio altă *chrismă*, decât de A. și O. elene, adică Alfa și Omega — începutul și sfârșitul...

Asupra formei unei *chrisme* exact similară cu a noastră, s'a stabilit, d. p., pentru un răstimp mult antechreștin, că — provenind dela regele armean, Tigran cel Mare (89-36 a. Chr.), gi-

nerela lui Mithidrate, ar fi comprimat cuvântul Tigranocert. conținând literile T. I. Gama elen. P...

Că o asemenea prescură a avut și'n creștinism, este, desigur, incontestabil. Dar, sub forma chrismei napocane, de când anume se identifică în lumea creștinilor?

Această formă este numai evoluată ori derivată. Și după cele mai elementare date arheologice, ea nu apare, în monumentele latine mai cu deosebire, decât în și după veacul IV...

„Vechile forme au fost delăsate — afirmă, după ample cercetări — strălucitul arheolog creștin H. Leclercq — și au fost înlocuite prin „formă care prevalează sculpturile Romei, după sfârșitul veacului IV“... (Diet. d'Arch. chrét. et de Liturgie — vol. III partea I, coloana 1504).

În Spania, aceiași chrimă se atestă pentru veacul VI; — în Italia pentru veacurile VI și VII, cu deosebire pe sarcofage; — și niciodată, nicăeri, în creștinism, sub aceiași formă derivată înainte de sec. IV.

Mai mult.

Dacă descompunem chrima napocană, găsim, desigur, crucea + și litera P. Dar litera P. este semnul cifrei noastre 100; iar cifra 100 reprezintă totalul valorilor numerale al literilor care formează numele „Elena“..., mama lui Constantin cel Mare....

Încât, numai arbitrar și nesocotind datele arheologice, s'ar putea lua în serios afirmațiunea unui creștinism preconstantinian al chrismei dela Napoca—Cluj, care, în forma ei menționată de Mezertius, nu este — nu poate să fie — decât mult postconstantiniană.

Ceeace, totuși, poate fi de mare folos Istoriei noastre. Căci, se dovedește, prin acceptarea ei postconstantiniană — de veacul IV—V—ori VI d. p. — atât continuitatea elementului roman, în Dacia, abandonată, în 271, de către Aurelian, cât și perseverarea în creștinism a acestui element colonizator și creștin....

Ce este, acum, cu D. M. dela începutul inscripției, care 'nseamnă „Zeilor Mani“ — dedicație păgână?

Interpretarea tradițională este foarte rezolută. Ea numără încă o serie de monumente similare, vădit creștine, și conchide că lumea creștină a continuat cu folosirea acestor indicațiuni păgâne, adesea nedându-și seama de însemnarea lor—și, uneori, imprimând inscripțiunile creștine, pe monumente cumpărate gata, având, încă dela fabricarea lor în serie, aceste inițiale....

Chestiunea nu-i, totuși, chiar atât de ușor de rezolvat...Cu cartea 'n mână și menținându-ne pe-un plan strict științific, ea poate avea și-o altă rezolvare, Poate mai verosimilă.

Afirmațiunea că D. M. ar fi fost uzitată de creștini nu poate rămâne valabilă, decât pentru epoca preconstantiniană. Ea—și pierde orice valoare științifică pentru răstimpul de după Constantin cel Mare, când nimic nu s'ar mai fi putut opune lumii creștine, să—și etaleze fără rezerve și coran populi, toate

obiceiurile și orice fel de manifestațiuni artistice. N'ar mai fi avut — după Edictul dela Milan — nicio rațiune, păstrarea păgâneștilor inițiale pe morminte, mai ales funerare, creștine....

Așa în cât aceste inițiale napocane, D. M., n'au — și n'ar putea avea — însemnarea păgânească-sirăveche „Zeilor Mani“, ci au însemnarea nouă, creștină, „Deo Magno“ — „Dumnezeului celui Mare“....

În ce privește creștineștele“ S. T. T. L. — „fie-ți țărâna ușoară“ — ele au ajuns de exclusivitate creștină numai mult după edictul dela Milan. Înainte de Constantin cel Mare, ori că nu erau folosite — ori, dacă se folosiau și 'n creștinism, erau de limbă elenă, nu latină. Căci cum se știe, limba bisericească, până 'n 313 — chiar în Roma cași aiurea, în imperiu era, în general vorbind, limba elenă.... Numai după veacul IV latina a dislocat, cu exclusivitate, vorbirea și scrierea, elene....Încât faptul însuși al prezentei latiniștelor S.T.T.L., este merit să ateste vârsta postconstantiniană a monumentului dela Napoca....

În ce privește „argumentul“ creștinismului lui Aurelius Babus Veteranus, din faptul că ai lui se numiau Marinus ori Marina, nume mult uzitat în Siria, care-ar fi fost, în veacul II-III, creștină — fără să-i contestăm, în vreun fel. ingeniositatea, îi putem opune „creștinismul“ oricărui tătar, „Iacob“ ori „Iusuf“, d. p., din Dobrogea — „creștini“ pentrucă au nume biblice, Iacob și Iosif, și locuiesc într'o Dobroge creștină....

Concluzii :

Monumentul dela Napoca, dac'a existat într'adevăr, nu poate fi, în niciun caz, de vechime preconstantiniană....

Crucile lui — fie cea greacă. circumscrisă în cerc, fie cea latină, formată din verticala, întretăiată de orizontala cea mai scurtă — nu pot avea, în niciun caz, vreo origină preconstantiniană....

Inițialele S.T.T.L. nu's exclusiv creștine, decât după Edictul dela Milan, din 313....

Chrisma dintr'un R și-o orizontală scurtă nu-i decât o formă mult evoluată a crismei tradiționale-creștine, și n'apare frequent, decât după veacul IV..., mai ales în veacurile VI și VII....

Inițialele D. M. din frontispiciul inscripției napocane nu 'n-seamnă în veacurile postconstantiniene, „Diis Manibus“, ci 'n-seamnă „Deo Magno“ — nu „zeilor mani“, ci „Dumnezeului celui Mare“....

Manifestațiunile de creștinism, provocator — cum ar fi monumentul napocan — ar fi fost, cu desăvârșire excluse, înainte de triumful bisericii din 313.

Sarcofagele sînt extrem de neobișnuite în creștinism înainte de domnia lui Constantin cel Mare..

Deducerea religiei cuiva, din simpla împrejurare că poartă un nume oarecare, este neștiințifică și, deci, neconcludentă... Nu-i indiscutabil că Siria ar fi fost complet încreștinată, în veacul III...

Deci.

Sarcofagul și inscripția dela Napoca, dacă vor fi existat într'adevăr—ceea ce poate fi admisibil—sunt și rămân vestigii exclusiv păgâne. Și prin urmare, n'au ce căuta, nici în tratatele universitare, nici în bielele manuale de Istorie Românească, la capitolul „Creștinismul la Români“...

Ele pot fi evocate, într'adevăr, în polemicile cu teza lui Rösler și-a altor dușmani ai românismului, ca dovezi peremptorii a continuității elementului daco-roman — chiar păgân — în Dacia Traiană, după retragerea legiunilor prin nefericitul ordin, din 271, al lui Aurelian...

Dr. ION DINU

CREDINȚA ÎN LUPTA CU NECREDINȚA

Războiul actual ruso-finlandez ocupă atențiunea lumii întregi, mai mult ca cel de pe frontul de vest. Istoria nu cunoaște o așa mare disproporție între luptători și mai ales succesele de arme, care le-au avut Finlandezii în luptele unul contra 30, nu numai în defensivă, ci chiar în ofensivă.

Nimeni nu-și face iluzii din aceste prime rezultate, dar de remarcat este, că luptă unul din cele mai credincioase și mici popoare, cu cel mai numeros și necredincios popor.

Nu e numai o luptă între două popoare, ci între două concepții, sau principii diametral opuse. Este lupta dintre credință și necredință. Aproape toate statele din lume s'au asociat la ajutorarea năpăstuiților, cari nu sunt lăsați să trăiască liberi în țara lor. S'a transformat în război moral dintre lumea creștină și ateism. A surprins pe mulți curajul, pe care l-a avut o țară așa de mică, să lupte cu colosul nordic, cu molohul, care a înghițit atâta suflare nevinovată. Toată lumea la un loc n'a avut curajul să-i ceară socoteală de atâtea crime și jafuri făcute contra credinței și dreptului de viață al oamenilor. Credința religioasă este o forță, care dă viața omului, îl înalță în lumea aceasta, îl ridică deasupra contemporanilor, îl cultivă și îi desăvârșete calitățile. Deaceia religia este factor principal în civilizația popoarelor. Se vorbește de civilizație păgână și creștină, căci în stat sînt stabilite principiile de drept și cetățenești pe baza religiei respective.

Finlandezii sînt poporul cel în care biblia e normă de

conducere. În anul 1938 s'au desfăcut în Finlanda cele mai multe biblii din lume, în proporție cu numărul populației¹⁾. Ca religie Finlandezii sînt luterani²⁾

Finlandezii sînt de rasă mongolă și limba lor se vorbește tot nordul Rusiei până la Urali, sînt înrudii și cu Turcii.

Un călător care a vizitat Finlanda spune, că înainte de războiul cel mare, nu cunoșteau ce-i beția. Băuturile alcoolice se vindeau în farmacii și în câteva bodegi în orașele mari.

Poporul este din natură inteligent și studenții au fost cinstiți cu laude în multe universități streine. Sînt ospitalieri. Furtul e necunoscut. La fiecare primărie e o scîndură cu cue, în care se atîrnă lucrurile găsite, de unde vin și le iau proprietarii. La gări, în sălile de așteptare, e o masă cu tot felul de bunătăți și ciai, nepăzite de nimeni. Călătorii iau, mîncîncă și pun banii în farfurie, fără a se gîndi la necinste.

Războiul trecut a influnțat în rău și pe Finlandezi ca pe toată lumea³⁾

Ateismul bolșevic ține loc de religie pentru conducătorii popoarelor, care compun Sovietele. Ei voesc ca prin educație să atrofieze în popor simțămîntul religios, dar se înșală, căci vești din toate părțile aduse de vizitatori spun, că poporul, mai ales cel dela țară, practică cultul creștin și nu pierde nicio ocazie a-și manifesta credința în public, sau particular.

Actualul războiu poate fi socotit ca o urmare a luptelor interne, care au frămîntat întreaga lume, de 20 ani, spre a o feri de contaminarea bolșevică. Motivele politice, pentru care s'a pornit, nici n'au fost bine definite, căci se știe căte mari sacrificii au făcut și fac bolșevicii, pentru propagandă.

Putem asemana tenacitatea de răspîndire a ideilor bolșevice, cu luptele Turcilor de altă dată, care aveau scop al războaelor. răspîndirea islamismului cu sabia în mînă.

E aceiaș metodă, dar sub formă politică. Nu se dau în lături, de la nici un fel de sacrificiu și crime, numai să se răspîndească doctrina bolșevică. Ei au schimbat centrul de gravitate din religios în politic, însă mijloacele sînt aceleaș, dar pe cînd Turcii faceau victime numai dintre streini și mai ales ghiauri, bolșevicii nu cruță pe nimeni nici dintre ai lor.

Haosul rusesc, cu tot conglomeratul de popoare, e un centru de compătimitire universală și datorită acestei stări de lucruri toată lumea creștină susține Finlanda prin bani, armamente și oameni, spre a o feri de pericol și în nădejdea, că vor putea fi liberați cu timpul și foștii pravoslavnici.

1) Arhim. Scriban, Slova Ortodoxă Nr. 9, Decembrie 1930.

2) Din 3.600.000 locuitori, 3.274 000 sînt luterani, 70 000 ortodoxi și 2.000 catolici. Sînt creștinați în sec. XIII de Suedezi. O lege din 1779 oprește intrarea oricărui călugăr în țară. (Vestitorul Ianuarie 1940).

3) Unirea Ianuarie 1940.

Dacă Italia poate fi privită interesată, prin ideile politice, sau cu nouile legături întărite cu Vaticanul, prin viziunile recente, apoi sînt fără alte legături, de cât simpatiile pentru creștinul și civilizatul popor finlandez, care luptă cu credință în Dumnezeu să și apere libertatea și țara.

Credințele religioase sînt motive, cari au făcut a se război frații între ei, cu urmări catastrofale. Astfel a fost războiul de 30 ani, între popoarele germanice. Franța a avut războiul Hugenotilor, cu renumita noapte a sfântului Bartolomeu.

Credințele religioase sînt motive de ură mai mari ca cele materiale, fie că bolșevismul este socotit credință politică. Ateismul e un principiu însemnat la baza tuturor mișcărilor socialiste, iar bolșevismul e extremul socialism. Germania, deși se întitulează și națională, este socialistă și atee.

Războiul ruso-finlandez va forma în istorie o pagină de glorie a credinței și de fapte eroice, pe care nu le-a cunoscut istoria până acum. Pierderi de 5% față de ale inamicului necredincios ne arată mâna lui Dumnezeu. Credința în Dumnezeu și dreptatea cauzei însufletește și ajută ca altă dată pe David contra lui Goliat.

Să nădăjduim, că noua așezare, care se va face după actualele mari frământări, va fi biruința crucii și reînvierea ortodoxismului la cel mai numeros popor, care a avut a ceastă credință.

R.

Misionare - Realizări

— Cercuri pastorale —

Județul Iași

Protoieria II Făcăeni

Cercul Iazu la Valea Ciorii, 2 Iulie. Președinte iubitor de muzică, are cor, pe care-l duce la cercuri. Bine. Fond bu-
nișor,

Parohia Smirna la 20 August. Bine. Acelaș cor pentru serbarea publică. Președintele scrie: ședințele cercurilor sunt instructive și înălțătoare, atât pentru preoți, cât și pentru popor.

Parohia Brătianu 10 Septembrie. Parohul respectiv a făcut pregătiri frumoase. Ședința publică cu piesă de teatru. Are cor frumos și numeros, condus de preotul local. Fond bun.

Parohia Murgeanca 12 Noembrie. D. mi învățatori res-
pectivi au dat concurs, pentru care li s'au adus mulțumiri. Au

luat parte toate autoritățile și mulți credincioși la amândouă ședințele. Frumos.

Cercul Hagieni la 24 Septembrie în parohia *Giurgeni*, Președinte inimos și conștiincios. Ședințele reușite.

Parohia Brătilița 29 Octombrie. Mulți credincioși la amândouă ședințele. S'au împărțit broșuri. Fond bun.

Parohia Chioara 19 Noembrie. Bine pregătit. Ședințele populate. Școala a dat concurs. Fond foarte bun.

De ce nu faceți colportaj?

Parohia Piua Petri la 26 August. Fiind sectanți în sat s'a vorbit despre bapism. Era bine o manifestație mai mare

Cercul Cegani. Parohia Găița la 17 Septembrie. Bine. Credincioșii au luat parte mulți. Fond bun.

Parohia Bordușani la 22 Octombrie. Reușit. Au participat autoritățile și mult popor. Fond bine.

Cercul Traian la 22 Octombrie, parohia *Nicolești*. Reușita bună cu rezultat moral satisfăcător. Fond slab.

Parohia Grivița la 12 Noembrie. Fără ședință publică, la o parohie numeroasă. Scuzele președintelui nu sînt admise. Fond slab.

Parohia Miloșești la 27 August. Intr'o parohie urde e nevoie de propăgandă pentru biserică, trebuie dată atenție mai multă la solemnități de felul acesta. Scuza cu școala nu se admite, întru cât Regulamentul cercurilor prevede vacanță în Iulie și August. Slab. Dacă nu se pune muncă în propăgandă și muncă pentru cerc, de unde voești reușită?

Cercul Ograda la 25 Iunie *Parohia Sudiți*. Bine. Ședință publică reușită. Fond foarte bine. De ce nu faceți colportaj?

Parohia Bucu la 15 Octombrie. Bine pregătit și reușit S'au împărțit broșuri. Recenzia de la ședința intimă ar fi fost interesantă să o publicăm. Fond bun.

Protoieria III Urziceni

Cercul Muntenii Buzău la 27 August *Sărățeni*. Autoritățile fac rău că scot locuitorii la munci obiștești în zi de Duminică și la serbări religioase în parohie. Ședință publică reușită, cu program frumos. Președintele nădăjduște la frumoase rezultate.

Parohia Sf. Gheorghe la 22 Octombrie. Reușit. La ședința publică a vorbit Pr. Gh. Teodorescu: M. S. Regele și plugăria. Era interesant de publicat. Strejerii și comandantul au dat concurs.

Căzânești, la 14 Septembrie. Bine organizată. Popor mult. Au vorbit și șefii celorlalte autorități, fiind reședință de plasă. Laudă colportajul. De ce nu comandă, că avem în depozit?

Parohia Malu la 26 Noembrie. A luat parte și P. C. Protoieru respectiv, transformând ședința într'o frumoasă serbare

S'a făcut și instalarea noului paroh. La ședința publică a conferențiat P. C. Protoiereu contribuind prin aceasta la mărirea fondului și ridicarea prestigiului preoților. Cu această ocazie P. C. Părinte Protoiereu a dat îndrumări și sfaturi pentru deplina reușită a cercurilor. Sacrificiul, ce l'fac P. C. protoierei, când vin în mijlocul preoților la ocazii de felul acesta este răsplătit prin mulțumirile, ce le au și folosul real pentru preoți și credincioși. Singura lipsă a fost a broșurilor pentru popor. Președintele să aibă grijă.

Cercul Crăsani la 11 Iulie în parohia *Ulești*. Muncesc slab. Nu știm dacă preoții nu vor să fie mai conștiincioși sau nu pot. Așteaptă de la alte autorități să le facă serbări și slujbe pompoase, așa reese din procesul verbal. Dorim îndreptare, ca să nu luăm măsuri. Cerem mai multă dragoste.

Frumușica la 8 Septembrie. Slab. Fără ședință publică. N'a luat parte nici una din autorități. Sf. Episcopie nu poate interveni la locurile unde cer preoții cercului, ci preotul local e dator să facă așa fel, ca să fie ascultat. Nu prin obligațiuni se fac chestiunile religioase, ci numai din dragoste. Pentru altă dată preotul să ia aminte.

Condești la 8 Octombrie. Reușit. Parohul respectiv a muncit și pregătit totul bine. La ședința publică au contribuit și D-nii ofițeri de aviație concentrați în comună. Frumos și cu efecte înălțătoare morale pentru popor și preot.

Copuzu la 29 Octombrie. Bine. Lume multă la amândouă ședințele. Preoții cer pedepsirea cântărețului Anghel Ionescu Axinte, care a avut atitudine ireverențioasă față de preoți.

Axintele la 12 Noembrie. Fără ședință publică, fără fond. Slab.

Cercul Speteni la 8 Septembrie în parohia *Coșăreni*. Reușit. Recenzia din ședința intimă era interesantă de publicat, mai ales că puțini cunosc meritele Dr. Paulescu pe terenul credinței religioase. Fond foarte frumos. De ce nu faceți colportaj?

Parohia Bărcănești la 12 Noembrie. Bine reușit. Recenzia lucrărilor traduse de I. P. S. Patriarh era interesantă. Dacă o ține să o trimită pentru Tomis. Ședința publică bogată.

Parohia Speteni la 8 Octombrie. Bine organizată. Președintele a ținut să fie model și pentru ceilalți. Il încurajăm.

Cercul Moldoveni la 20 August în *Armășești*. Frumos organizată. Au luat parte bolnavii de la spital cu conducătorii împreună, Profesorii și elevii de la Școala Medie de Agricultură și cei din tabăra de muncă de folos obștesc. A fost adevărat înălțător și cu mulțumiri sufletești pentru preoți. Președintele scrie foarte frumos de atmosfera în care s'a ținut ședința.

Patru-Frați la 24 Septembrie. Bine pregătit și reușit. Lume multă. Ședința publică cu program bogat. Strejerii au

dat concursul. Președintele scrie : preoții conștiincioși, vin la timp și pregătiți. Fond bun.

Județul Durostor

Protoieria I Silistra

Cercul Silistra la 1 Octombrie *Parohia Aidemir*. Bine. Lume multă la amândouă ședințele. Conferința „Despre beție” ar fi fost interesantă să o publicăm, după cât se spune în procesul verbal.

Parohia Calipetrova. la 29 Octombrie. Ședința de dimineață a avut succes deosebit. Se accentuează efectul împărțirii de broșuri religioase. Este bine a se împărți cât de multe, pe un preț sub cost, ca să se compenseze, dacă s'ar da gratuit. Se laudă reușită serbări publice.

Cercul Curt-Bunar la 24 Septembrie *Parohia Căzâlgicli*. Biserica ne fiind terminată, nu s'a oficiat sf. liturghie. Credincioși mulți, s'a ținut predica, care a avut răsunet. Ședința publică bine pregătită. Fond puțin.

Cercul Bei-Bunar la 5 Noembrie *Parohia Cainărgeaua Mică*. Ambele ședințe bine. D'nii învățători au dat concursul, Fondul cercului este destinat în primul rând pentru broșuri nu comunele să prevadă în buget, cum doresc preoții.

Parohia Cairac la 15 Octombrie. Preoții toți prezenți. Ședințe reușite. S'au împărțit broșuri. Fond bun. Transportul la cercuri urmează a-l suporta preotul, nu parohia cum cer preoții.

Cercul Pândâcli la 12 Noembrie *Parohia Brăcina*. Bine. Au dat concurs strejerii și premilitarii. Fond potrivit.

Parohia Olucii la 29 Octombrie. Bine. Pentru broșuri s'a publicat în Tomis modalitatea de procurare. Se trimite mandat și raport și se primește imediat. Prin ramburs e mai greu. S'at forme și cheltueli mari și inutile.

R.

Partea oficială

Circulară Protoiereilor No. 205 | 940.

Prin Pastorală de Anul Nou, am reînnoit dispozițiile ordinului No. 7599 | 939, ca preoții să activeze neîncetat pentru îngrijirea familiilor concentraților, astfel încât, iubiiții noștri ostași, care străjuiesc la graniți, să aibă liniștea sufletească deplină, știind că cei iubiți ai lor de acasă nu simt lipsa lor. Preotul este cel mai apropiat de popor. El cunoaște puterea de rezistență materială a enoriașilor, precum și firea lor și prin această trebuie să aibă și cuvânt decisiv în distribuirea ajutoarelor. Iarna care se pre-

zintă grea, înmulțește necesitățile, mai ales pentru cei dela țară care în timpul iernei nu pot găsi de lucru.

Recolta anului trecut a fost înbelșugată, ceiace însemnează că se găsesc alimente de tot felul, dar de obicei cei avuți voesc să fie solicitați. Sunt între aceștia mulți, care ar voi să ajute, dar nu știe pe cine ar trebui, sau sunt în nevoie. Rolul preotului în cazuri de felul acesta este cât se poate de frumos, îndeplinindu-și prin aceasta și îndatoririle de Român. Pe lângă aceasta preoții sunt obligați, ca neconținut, la Biserică și în alte ocaziuni să țină predici și cuvântări naționale, spre a li trează conștiința tuturor și să fie gata de sacrificii, dacă țara le va cere. Preoții sunt obligați să noteze datele când au ținut asemenea cuvântări și subiectele, care le-au tratat. Veți comunica de urgență aceasta preoților și îi veți aviza, că împreună cu Domnul Rezident Regal al Ținutului Marea vom face inspecții inopinate, spre a cerceta la fața locului, dacă dispozițiunile noastre se execută.

Prea Cucernicia Voastră deasemenea veți supraveghea și raporta asupra acestei laturi de activitate a preoțimei.

Cu arhierești binecuvântări.

EPISCOP,

(ss) **GHERONTIE**

Consilier Refernt

(ss) **Preot M. Rădulescu**

**COPIE depe adresa Casei de Depuneri No. 163509 înreg.
la Nr. 46226 | 939.**

Domnule Ministru,

În Monitorul Of. cu data de 1 Nov. 1939, s'a publicat noua lege de organizare a Casei de Depuneri și Consemnațiuni. Unele din dispozițiunile cuprinse în lege, interesează și instituția Dvs.

Astfel în art. 3 sunt prevăzute fondurile a căror consemnare la Casa de Depuneri și Consemnațiuni este obligatorie și în consecință încredințarea lor altor institute de credit, sau păstrarea lor de către funcționari, nu mai este îngăduită.

În art. 4 se prevede în mod expres, că serviciile publice și instituțiunile de utilitate publică nu pot nici autoriza nici ordona și nici ține în conservarea lor fondurile enumerate la art. 3. Pentru abaterile dela aceste dispozițiuni, la art. 6 din lege se prevede pe deoparte nulitatea depunerilor în altă parte decât la Casa de Depuneri, iar pe de altă parte, răspunderi materiale în cazul pierderii fondurilor, amenzi până la 100.000 lei în favoarea Statului și sancțiuni în conformitate cu Legea patrimoniului public.

Pentru cazurile când unele instituțiuni publice au încredințat

sau au autorizat păstrarea fondurilor specificate la art. 3 altor stabilimente publice sau private, sau funcționarilor instituției, legea prin art. 4 acordă un termen de 30 zile dela promulgare, adică până la 1 Decembrie 1939, înăuntru căruia sumele în cauză urmează a fi consemnate la Casa de Depuneri.

Ținând seamă de aceste dispozițiuni, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a dispune, ca organele Dvs. în subordine să cerceteze dacă fondurile de natura celor prevăzute la art. 3 se găsesc spre păstrare în altă parte decât la Casa de Depuneri și Consemnațiuni și în caz afirmativ să dispuneți a se lua măsuri ca dispozițiunile legii să fie executate.

Deasemenea vă rugăm ca prin organele Dvs. de inspecție, să se verifice aceiași situațiune și pentru serviciile Dvs. exterioare, atrăgându-li-se atențiunea, că, o constatare ulterioară care s'ar face de către organele de inspecție ale Minist. Finanțelor și ale Casei de Depuneri și Consemnațiuni, ar atrage sancțiunile și răspunderile prevăzute de art. 4.

Organele de inspecție ale instituției Dvs. au îndatorirea, potrivit art. 6 din lege, de a constata în ceea ce privește serviciile Dvs. exterioare, abaterile dela lege, fiind obligați a încu-noștiința despre aceasta, concomitent, organul tutelar, Minist. Finanțelor și Casa de Depuneri și Consemnațiuni.

În lege s'a prevăzut că, toate intervențiile instituțiilor publice, prin care s'ar solicita restituiri, trebuiesc înaintate pe cale de corespondență oficială și numai în mâinile persoanei indicate în adresă a fi în drept să primească suma. În cazurile în cari plata, ce se solicită ar trebui plătită unei persoane particulare, intervenirea de restituire nu poate fi trimisă Casei de Depuneri decât pe cale de corespondență, deci nu poate fi încredințată persoanei particulare în drept a încasa suma.

Având în vedere că potrivit legii, Casa de Depuneri nu poate fi făcută răspunzătoare pentru restituirile făcute în baza unor adrese oficiale, care ar îndeplini condițiunile prevăzute de art. 19 chiar dacă ar fi semnate de persoane cari nu ar avea calitatea, vă rugăm să binevoiți a dispune ca intervenirile de restituiri să se facă cu toată grija și de către organele chemate să îndeplinească asemenea serviciu, deoarece plățile eventual eronat făcute, dar care să îndeplinească condițiunile legii în ceea ce privește obligațiunile Casei de Depuneri, vor atrage răspunderea materială a serviciilor Dvs. și deci acoperirea pagubei.

Dispozițiunile legii cu privire la numerar și efecte sunt aplicabile conf. art. 33 și intervențiilor pentru eliberarea cupoanelor.

Se atrage atențiunea și asupra dispoz. cuprinse la art. 65 cu privire la reprezentanții legali și asupra dispozițiunilor cuprinse în art. 88, referitoare la popririle, ce se vor înființa asupra sumelor încredințate spre păstrare Casei de Depuneri și Consemnațiuni.

Cu această ocaziune, avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că instituțiunile publice și de utilitate publică pot să-și deschidă conturi curente la Casa de Depuneri, asupra căror disponibile vor putea dispune. Menționăm, că până în prezent Cassa de Depuneri are deschise 91 conturi curente cu diferite instituțiuni și că serviciul de trezorerie cu aceste conturi se face prin extrase de cont ce se încheie și se expediază zilnic.

Director General, (ss) **M. Boambă**

Direct. Contabilității, (ss) **Indescrifabil**

COPIE de pe adresa No. 11450 | 939 a Consiliului Central Bisericesc înregistrată la No. 8543 | 939.

Prea Sfințite,

Pentru a feri Patriarhia Română ca și părțile ei constitutive de primejdii neprevăzute în ce privește imobilele lor, cu frățească dragoste vă aducem la cunoștință, că începând dela data prezentei, imobilele bisericesti din categoria I masiv-tare, a căror valoare nu trece de 200.000 lei precum și conținutul lor, vor fi asigurate direct la Fondul General de asigurare care funcționează pe lângă Eforia Bisericii Ortodoxe Române.

Tariful de asigurare este de 1 leu la mie pentru clădiri și de 1,50 la mie pentru conținut (mobilier).

În ce privește clădirile, care trec de această valoare, precum și cele din categoriile arătate mai jos care urmează a fi reasigurate, tariful cel anterior, taxe din convențiile ce avem cu societatea de asigurare, adică :

mixt tare	(clădiri	3,50	la	mie
	(mobilier	4,50	"	"
lemn tare	(clădiri	5	"	"
	(mobilier	6	"	"
masiv lemn	(clădiri	5	"	"
	(mobilier	6	"	"
mixt lemn	(clădiri	7	"	"
	(mobilier	10	"	"
lemn lemn	(clădiri	9	"	"
	(mobilier	12	"	"

Această măsură nu schimbă nimic din dispozițiile luate până acum, ci numai precizează cele două categorii, astfel încât atunci când parohiile fac ofertele de asigurare să știe mai dinainte ce au de plătit față de categoria în care înțeleg să așeze clădirile asigurate.

Aducând la cunoștința Prea Sfinției Voastre cele de mai sus, cu frățescă dragoste, Vă rugăm să binevoiti a dispune, ca această deciziune să fie adusă la cunoștința celor în drept, prin organele de publicitate eparhiale sau prin orice alt mijloc veți binevoi a crede.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri.

PREȘEDINTE PATRIARH,

(ss) NICODIM

Referent

(ss) C. Dron

COPIE după adresa Consiliului Central Bisericesc No. 11115 | 939 către Sfânta Episcopie înregistrată sub No. 8378 | 939.

Prea Sfințite,

O parte din organele constitutive bisericești din Patriarhia Română, primind înștiințări din partea autorităților de Stat să pună la dispoziția Ministerului Inventarului avuțiilor publice toate datele și lămuririle necesare lucrărilor de inventariere ale acestui departament, ne cer referințe asupra modalității executării acestui obligament.

Pentru a nu se aviza la soluții nepotrivite și în scopul de a se proceda într'un singur fel pe întreg cuprinsul Patriarhiei Române, cu frățescă dragoste vă aducem la cunoștință, punctul nostru de vedere, care este următorul:

Nefiind vorba de inventarierea bunurilor *Statului*, ci de aceea a avuțiilor *publice* în general, noțiune evident mai largă, care cuprinde în sine și bunurile bisericești, și în principiu Biserica nu are un motiv suficient de a refuza această operațiune. Mai ales că rațiunile, care stau la baza acestei operațiuni nu ascund intențiuni de cenzurare ostilă în vederea unor eventuale confiscări în defavoarea instituției, ci dimpotrivă se tinde a se stabili în mod exact situația fiecărui bun pentru a nu se mai lăsa loc pe viitor posibilităților de înstreinări și pierderi necontrolabile și a se indica totodată și pentru trecut, soluții împotriva înstrăinărilor ilegale.

E necesar, totuși, ca răspunzându-se acestei inițiative de Stat, să se menționeze categoric, că aceste bunuri nu sunt ale Statului, ci ale Bisericii Ortodoxe Române, ca instituție cu organizație autonomă și patrimoniu distinct de aceluși al Statului, potrivit prevederilor legii ei organice din 6 Mai 1925.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri.

PREȘEDINTE

PATRIARH, (ss) **NICODEM**

Consilier Referent,

Indescifrabil

COPIE depe adresa Min. Cultelor No. 51794 | 940 către sf. Episcopie, înregistrată la No. 8370 | 939.

Conform dispozițiunii Domnului Prim Ministru, avem onoare a vă ruga, din partea d-sale, să binevoiți a da dispozițiunile ce le veți găsi de cuviință, către toate instituțiile de stat, municipii și comune. ce depind de Departamentul ce conduceți ca, fierul vechi strâns până în prezent, precum și acel ce va rezulta în viitor, să fie păstrat de fiecare autoritate, pentru a-l putea pune oricând la dispoziția Inzestrării Armatei, aceasta în urma intervenirii Ministerului de Finanțe — Oficiul Central de licitație — făcută cu adresa No. 358271 | 939.

Recenzii

Alte flori creștine de d. Al. Lascarov Moldovanu. Primele au apărut în 1935. Domnul Lascarov este cel mai fecund scriitor bisericesc dintre laici. Scrie cel mai mult în reviste, ziare și cărți literare. Teolog autodidact, dar cu aprofundări de cunoștință, ca un părinte bisericesc. O caracteristică remarcabilă scrierilor d-sale e și aceea, că nu atacă sau critică cu răutate, sau pretenție de cunoscător, ci e foarte modest și manierat. Tot ce scrie de asemenea e atractiv și literar. Stilul scriitorilor noștri bisericești e în deobște didactic, ceiace e greoiu și nu se citește, pe când d-l Lascarov e atractiv, popular și foarte clar.

Forma povestirii este ușoară pentru popor și tocmai așa scriitor ne trebuie, căci de cei cu pretenții de înaltă teologie avem. Asemenea reviste și lucrări didactice avem destule.

Ne întrecute sânt cuvântările, care le ține la Biserici, cu „Oastea Domnului“ la Cămine, cu „Fundatiile“ la Radio, „De vorbă cu sătenii“. E un bătrân sfătos de a cărui vorbire nu te mai sature și mai ales cuvântările le încheie cu câte o anecdotă haslie, cât se poate de bine plasată.

Cred că un teolog distins nu aduce atâta sprijin și aport bisericii, ca acest bun și convins creștin.

Pe lângă cărțile literare, toate cu fond moral și pronunțat

creștinești, avem de la D-sa lucrarea didactică „Concordanță a Noului Testament“ cea mai de folos lucrare românească, pentru cine vrea să se ocupe și studieze sfânta scriptură.

Mai avem în românește lucrarea Părintelui Nazarie și Chirițescu în acest sens, care astăzi nu se mai găsește și nici nu o editează cineva și ar fi de mare folos.

Florile creștine sînt niște istorioare, povestiri mici literare, expuse cu mult șic și foarte atractive.

Mulți scriitori bisericești folosesc acest fel de istorioare, spre a face mai atractivă expunerea. În predici sînt mult recomandate și întrebuintate, ca explicative ale diferitelor chestiuni morale, sau dogmatice și ca recreative pentru auditor. Fostul Episcop de Arad Comșa, Pr. M. Ionescu de la Cuibul cu barză din București, dă astfel de istorioare sub denumirea de pilde. D-l B. Pisarov lector de limba sârbă la Universitatea din București a tradus după P. S. N. Velimirovici, Episcop de Ohrida: „Cugețări despre bine și rău“ o lucrare creștină tot în acest sens și tot așa de bună spre a fi folosită în scrieri și predici. Toate acestea sînt lucrări, care n'ar trebui să lipsească de pe masa de lucru a unui preot și costă și puțin.

În lucrarea „Alte flori creștine“ sînt povestiri, ce-ți storc lacrimi de duioșie și te îndeamnă spre virtuțile creștine. Descrierea: *Tablourile cele urâte*—pag. 11,— chiar titlul e respingător, dar când a cercetat de cine erau făcute — de un olog și ce rol avea cel ce le vindea — să ajute pe acel *nenorocit din o casă ștrîmtă și întunecată de la o margine a orașului, pitită și necercetată...*, care le lucra, nu i s'au mai părut urâte, mai ales că înfățișau privilegii din Istoria Sacră, ci a avut clar viziunea unei lumini serafice desprinzându-se de pe ele și venind spre suflet, ca să-l mîngăie cu miteasma dulce a milei.... iar vînzătorul a adus în căsuța depărtată dinarul milei și al dragostei.

În istorioara „Fii vesel“—pag. 38—dă exemplul de ce poți câștiga cu stăpînirea de sine, față de violență, chiar când ai dreptate.

În povestirea „Stăpînul înțelept“—pag. 116—mărește autoritatea preotului, susținînd că numai promisiunile, de îndreptare din viții, făcute înaintea duhovnicului pot fi trainice și ți ajută și Dumnezeu a le împlini.

Acelaș lucru se desprinde și din istorioara „Cei ce iubeau pe preot“—pag. 181. Altele întăresc credința „Frații necunoscuți“—pag. 99— „Dreptatea“—pag. 95— „Omul cel pașnic“—pag. 87.

E o carte de învățături morale, pe care o pot ceti și sătenii și pentru cercurile pastorale un material bogat și folositor.

R.

INFORMAȚIUNI

TELEGRAME

M. S. Regelui Carol II — București

De Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului depun la picioarele Tronului în numele Eparhiei Constanța, cele mai respectuoase omagii de neclintit devotament.

Să trăiți Majestate mulți ani, spre slava Bisericii și a Țării.

EPISCOP GHERONTIE

Mulțumesc pentru caldele urări ale Eparhiei Constanța. La mulți ani. Sănătate.

(CAROL R.

Majestății Sale Regelui Carol II — București

Cu prilejul Anului Nou clerul și credincioșii Eparhiei Constanța își îndreaptă cu supunere și devotament gândul către Majestatea voastră și exprimă prin mine respectuoase omagii și urări de viață lungă și glorioasă.

Să trăiți Majestate.

EPISCOP GHERONTIE

Mulțumirile mele Eparhiei Constanța pentru devota-tele urări.

La mulți ani, sănătate,

CAROL R.

Măriei Sale Mihai Mare Voevod de Alba Iulia

București

Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului cu deplină bucurie și sănătate.

Să trăiți Măria Voastră mulți ani.

EPISCOP GHERONTIE

P. S. S. Episcop Gherontie — Constanța

Măria Sa Marele Voevod de Alba Iulia mă însăreținează a vă transmite mulțumiri pentru bunele urări exprimate cu prilejul Sfintelor Sărbători ale Crăciunului.

Adjutantul Măriei Sale Marelui Voevod
de Alba Iulia

Lt. Colonel, (ss) D. DĂMĂCEANU

Măriei Sale Marelui Voevod Mihai — București
Credincioșii Eparhiei Constanța exprimă Măriei Voastre
de Anul Nou urări de viață lungă și plină de înalte bucurii.

EPISCOP GHERONTIE

P. S. S. Episcop Gherontie — Constanța

Măria Sa Marele Voevod de Alba Iulia mă însărcinează a vă transmite mulțumiri pentru bunele urări exprimate cu prilejul Anului Nou, în numele credincioșilor Eparhiei Constanța.

Adjutantul Măriei Sale Marelui Voevod
de Alba Iulia

Lt. Colonel, (ss) D. DĂMACEANU

* * *

P. S. Episcop Gherontie mulțumește pe această cale tuturor celor ce L-au felicitat, arătându-i prin această dragoste, cu ocazia Sf. Sărbători ale Nașterii Domnului și Anul Nou 1940.

* * *

S'a atras atenția Cuc. Preoți să studieze și învețe tipicul cu slujba arhierescă prevăzut în „Indrumătorul Liturgic” al P. S. Nostru Episcop Gherontie. Totuși la inspecțiile inopinate, în timpul oficierei sf. liturghii, făcute personal de P. S. Episcop, a constatat, că preoții nu cunoșteau mișcărilor și regulile stabilite.

Spre a evita asemenea neplăceri, cuc. preoți sunt din nou invitați a studia și cunoaște tipicul.

* * *

În Tomis-ul pe Ianuarie 1939 la pag. 47 s'a atras atenția asupra modului cum să se adreseze corespondența cu sf. Episcopie. Trebuie adresată P. S. Episcop. De aceia nici nu se răspunde corespondenței, chiar oficială, adresată în alt mod.

* * *

Se apelează din nou, la toți cucernicii preoți, ai Eparhiei Constanța să procure din cuprinsul parohiilor ceară curată pentru fabrica eparhială.

Prețurile acordate de sf. Episcopie vor fi avantajoase, menținându-se avantajile hotărâte pentru cei cari procură ceară.

De asemeni Cucernicii Preoți sunt invitați să depoziteze de urgență resturile de lumânări de la Bisericile respective, la sediile protopopiatelor locale.

Prin circulara No. 6764 din 23 Septembrie 1939 publicată și în Tomis pe Octombrie 1939 s'au lămurit amănunțit chestiunile privitoare la ședințele publice ale cercurilor. Dacă nu se respectă acele dispozițiuni nu e scuză pentru nimeni.

Asemenea nu pot fi admise scuze, dacă nu se respectă art. 13 din Regulamentul cercurilor pastorale.

* * *

Sfânta Episcopie a cercetat pe deținuții de la închisoarea preventivă Constanța, prin reprezentanții săi cu ocazia sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului.

În ziua de 19 Decembrie D-ra misionară, însoțită de câteva eleve de la Liceul Industrial, le-au adus alva, pâine și mângâieri creștine.

La 25, în ziua marelui praznic P. C. Referent C. Staicu le-a oficiat un serviciu divin și le-a vorbit. Cu acea ocazie li s'a împărțit hrană dată de Societatea de Patronaj din Constanța, al căru membru este P. C. S.

Din îndemnul său s'a făcut în zilele Crăciunului colectă în toate bisericile din oraș, tot pentru deținuți, iar suma rezultată — 4000 lei — s'a donat societății amintite, spre a le îmbunătăți hrana.

* * *

La Tipografia Cărților Bisericești se află în depozit o seamă de lucrări interesante și folositoare pentru cler și bibliotecile parohiale. Cu adresa Nr. 11366 | 939 C. C. B. face cunoscut, că acordă un rabat de 40% asupra prețului, persoanelor care vor să cumpere.

* * *

D-l Prefect al jud. Caliacra Lt. Colonel Gorschy mulțumește călduros P. S. Episcop Gherontie, pentru frumoasele urări și cuvintele părintești adresate fiilor duhovnicești în pastorața de anul nou. La rîndul său face aceleaș urări P. S. Episcop.

* * *

La Sfânta Episcopie funcționează un atelier pentru confecționarea vestimentelor bisericesti și haine preoțesti. C. Preoți sunt invitați a comanda și lucra pentru biserici și personal la atelierul sf. Episcopii, asigurându-i că-i vor costa mult mai puțin și mai bine executat, ca în altă parte.

Se pune în vedere cucernicilor preoți, când trimit bani sfintei Episcopii prin mandat, să scrie pe verso cuponului scopul pentru care-i trimit. Rapoartele cari însoțesc mandatele întârzie și trec prin filiera administrativă, ca forme așa că dau loc la încurcături și întârzieri la casă.

* * *

Se face cunoscut, pe această cale Cucernicilor Preoți că, potrivit hotărârilor anterioare ale sf. Episcopii, nu pot întrebuița la pangarul Bisericii parohiale decât lumânări provenite din fabrica eparhială. Impotriva contraveniențelor se vor lua severe măsuri. Se vor face în această privință inspecții inopinabile pela Biserici.

* * *

În ziua de 27 Ianuarie D-l inspector general școlar secundar, srsiitorul Radu Cosmin, a ținut în aula liceului de băieți o frumoasă conferință patriotică. Sentimentul religios și biserica națională au fost bine susținute și des amintite.

Sînt de mare folos asemenea ocazii, mai ales că a vorbit în fața tuturor profesorilor secundari din oraș.

* * *

Se pune în vedere preoților, care au parohii și n'au biserici, că onor Ministerul Cultelor le va suprima salariul și desființa parohia, dacă în 4—5 ani nu-și vor face biserici.

DONAȚII

Parohia Vișoara Constanța aduce mulțumiri D-lui Căpitan St. Marinescu pentru un liturghier. Locot. Dumitru Zana o candelă și o cădelniță. Adam Făgărășanu pentru o icoană, 2 cununii, lumânări etc.

* * *

Sfânta Episcopie aduce mulțumiri D-nei și D-lui Roza și Vasile Caruso din Constanța str. Decebal 53, care au donat un rînd sfinte vase de metal aurite, pentru Catedrala Sf. Episcopii.

* * *

Parohia Cuv. Parascheva Constanța, mulțumește donatorilor: D-na Ana Căciulă pentru o cruce de botez, Ștefan Constantinescu un cazan de botez și D-lui Sava Slave din Corbul de Jos pentru un epitralul.

* * *

Parohia Mârleanu Constanța mulțumește D-nei și D-lui Paraschiv Ionescu și Andrei Florescu, pentru un rînd de veșminte donat bisericii.

SPRE ȘTIINȚA

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimeteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari 120 lei

1 an pentru cântăreți 100 „

SFANTA EPISCOPIE — CONSTANTA

nr. RC Sale *Facultatea de Teologie*
Domnului *Universitatea*

Parohia _____

Comuna _____

Județul Bucuresti

pentru biblioteca